

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Перспективи розвитку суспільно-гуманітарних наук
в умовах євро інтеграції»**

11-12 квітня 2024 року

Біла Церква
2024

ЗМІСТ

Секція 1 Нові парадигми та напрямки досліджень філософських, політологічних, історичних наук у світовому просторі

Мельник Л.М. Феномен війни і миру у філософських поглядах Томаса Гоббса.....	6
Пасічник Н.С. Деколонізація та дерусифікація – головні тренди політики пам'яті на сучасному етапі.....	8
Грек І.М. Поняття «грумада» у працях Михайла Павлика.....	14
Ордіна Л.Л. Проблеми соціокультурної адаптації особистості в умовах російсько-української війни.....	16
Горкава В.В., Баштанник О.В. Аналіз ролі жінок у політиці та в інституціях влади на прикладі сучасної України.....	19
Росавіцький О.О. Парадигма історії, як виклик сьогоденню.....	23
Фесенко Г.Г. Ландшафт голокосту: актуальні підходи дослідження.....	26

Секція 2 Тенденції та сучасні виклики галузевих юридичних наук та правових практик в умовах євро інтеграції

Ковальчук І.В. Процес глобалізації як фактор становлення політико-правової свідомості особистості.....	30
Бровко Н.І. До питання євроінтеграційних процесів побудови громадянського суспільства в Україні.....	33
Тимощук О.Г. Правове регулювання та розвиток суспільства: забезпечення захисту прав і свобод громадян в Україні в умовах євроінтеграції.....	37
Терещук М.М. Конституційно-правовий статус Президента в парламентсько-президентських республіках Європи.....	40
Линник Т.В. Проблеми нормотворчої техніки в Україні.....	43
Добренька Н.В. Практичні та теоретичні аспекти інформаційної війни в Україні.....	47
Баштанник О.В. The concept of state capacity in modern scientific discourse of governing.....	51
Поляруш-Сафроненко С.О. Конституційні права дітей-жителів об'єднаних територіальних громад в період військової агресії та гарантії їх реалізації.....	54
Скорород О.В., Домбровська О.В. Інформатизація місцевого самоврядування як засіб прискорення подолання наслідків російської агресії.....	59
Макарчук В.В. Використання правоохоронними органами технічних засобів для здійснення спостереження з метою забезпечення національної безпеки і оборони.....	64
Сокиринська О.А. Застосування норм міжнародного гуманітарного права під час «нових» конфліктів.....	67
Prisac A.V. Definition of general competence in the legal literature of Romania.....	70
Сидоренко В.В. Окремі проблемні аспекти реалізації права на екстрену медичну допомогу в умовах адаптації національного законодавства до стандартів ЄС.....	74
Ломакіна І.Ю. Соціальна політика в гуманітарному знанні Європи і соціальний вимір європейської інтеграції : остання третина ХХ ст.	78
Пахомова А.О. Світовий досвід розвитку системи комерціалізації технологій в університетах.....	82
Кашинцева О.Ю. Інтелектуальна власність в Україні: виклики війни, перспективи членства в ЄС та НАТО.....	85
Яковець І.С. Роль ТРІПС плюс у доступі до лікування.....	90
Чомахашвілі О.Ш. Фармацевтична незалежність України: ретроспективний огляд.....	95
Пономарьова О.О. Деякі аспекти захисту конфіденційної інформації сенситивних груп пацієнтів у клінічних випробуваннях.....	98

політики в Україні і деколонізацію топонімії» / Марія Тахтаулова (заг. ред.), О. Богущ, С. Бутко, Л. Замай та ін.. Київ : «Смолоскип», 2023. 42 с.

2. Олександр Ткаченко про перші рішення Експертної ради МКІП: наш заклик до всіх місцевих громад – дослухатися точки зору експертів / Міністерство культури та інформаційної політики України: Офіційний вебпортал. URL: <https://mcip.gov.ua/news/oleksandr-tkachenko-pro-pershi-rishennia-ekspertnoi-rady-mkip-nash-zaklyk-do-vsikh-mistsevykh-hromad-doslukhatysia-tochky-zoru-ekspertiv/> (дата звернення: 29.03.2024)

3. Перейменування вулиць / Білоцерківська міська рада : офіційний сайт. URL: <https://bc-rada.gov.ua/node/5527> (дата звернення: 29.03.2024)

4. Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії: Закон України № 3005-IX від 21 березня 2023 р. / Верховна Рада України : Офіційний вебпортал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3005-20#Text> (дата звернення: 29.03.2024)

5. Роз'яснення Міністерства культури та інформаційної політики України щодо дерусифікації, декомунізації та деколонізації / Міністерство культури та інформаційної політики України: Офіційний вебпортал. URL: https://mcip.gov.ua/news/rozyasnennya-ministerstva-kultury-ta-informacizijnoyi-polityky-ukrayiny-shhodo-derusyfikacziyi-dekomunizacziyi-ta-dekolonizacziyi/?fbclid=IwAR225Uwx3OwRSv6PgFsmLufzrAnpBn-Wzf6NwldYF5iTul_S0e8sx-dHQQk (дата звернення: 28.03.2024)

6. У 2022 році в Україні перейменували майже 10 тисяч топонімів / Міністерство культури та інформаційної політики України: Офіційний вебпортал. URL: <https://mcip.gov.ua/news/u-2022-rotsi-v-ukraini-pereymenuvaly-mayzhe-10-tysiach-toponimiv/> (дата звернення: 30.03.2024)

УДК 94 (477)

ПОНЯТТЯ «ГРОМАДА» У ПРАЦЯХ МИХАЙЛА ПАВЛИКА

Грек І. М.,

асистент кафедри філософських та політичних наук

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. Розглядається та аналізується суспільно-політичний ідеал М. Павлика. Визначено, що вкладається в поняття «грумада» у мислителя.

Ключові слова: громада, мислитель, громадівський соціалізм, права людини, держава

Одним із яскравих представників громадівського соціалізму був галицький суспільно-політичний діяч Михайло Павлик (1853-1915). Суспільним ідеалом М. Павлика було безкласове соціалістичне суспільство. На його думку капіталістичне «суспільство ділиться на класи: нижчі класи – це маси, які своєю власною працею добувають все необхідне для життя, і вищі класи – це експлуататори» [2, с. 72]. За переконанням мислителя, лише простий народ («нижчі класи») є рушійною силою суспільного розвитку.

Загальна картина майбутнього суспільного ладу при соціалізмі висвітлюється у багатьох місцях публіцистики та листуванні М. Павлика. Так у листі до редакції газети «Карпати» від 23 червня 1879 року М. Павлик дає пояснення, якою має бути майбутня соціалістична держава: «...соціалістична держава – це тільки самі робітники, котрі будуть робити тільки те, що їм самим захочеться, не будуть мати над собою ніякого начальства, (самі собі будуть начальством), а тільки платних урядників, котрих громада може скинути кожен час, коли вони їй не сподобаються і вибрати з поміж себе урядників нових» [1, с. 32]. Проте найбільш повно це питання викладено у «Друкованому листі до всіх русинів у Галичині», в якому чітко висвітлена позиція мислителя, що суспільною організацією суспільства має бути громада. В останній будуть поєднуватися всі гілки влади. Так, на думку М. Павлика, не повинно бути:

1. Політичної еліти, а всі політичні рішення мають виноситися на розсуд членів громади, а виборні від громади «не мають ніякого права, а мусять робити тільки

то, що їм скажуть їх громади, котрі можуть їх скинути кожної хвили» [3, с. 127].

Інститутів тюрми, поліції, суду, а всі карні справи розглядає і виносить вирок також громада: «Народ касує всіх...жандармів і, поліцію, суди, арешти й восько, як головні перешкоди народної волі і підпори теперішнього несправедливого порядку» [3, с. 126].

3. Війська, котре необхідно замінити крайовим козацтвом: «Народ касує стале восько..., а запроваджує крайове козацтво, то є роздає всім людям оруже» [3, с. 126]. Мислитель досить детально зупиняється на правах людини у громаді. Із його точки зору кожна людина, незалежно від її релігійної належності, минулого, місця в суспільстві, національності, повинна пристати до тієї громади, якої захоче і працювати там. Кожна громада володіє якоюсь спільною власністю (фабриками, землею і т.д.). Але М. Павлик зазначав, що зовсім усунути приватну власність на землю неможливо, тому що дрібна приватна власність може відіграти позитивну роль у боротьбі з великоземельним панством.

Отже, на основі вищесказаного можна зробити висновок про те, що суспільно-політичним ідеалом М. Павлика був громадівський соціалізм, в якому народ сам керуватиме та управлятиме всіма політичними, економічними, культурними процесами.

Список використаних джерел:

1. Драгоманов М. Павлик М. Переписка Михайла Драгоманова з Михайлом Павликом (1876-1878) / Зладив М. Павлик. – Чернівці, 1910. – Т. II. – 317 с.
2. Качкан В. Михайло Павлик: Нарис життя і творчості. – К., 1986. – 175 с.
3. Павлик М. Друкований лист до всіх русинів у Галичині / Упоряд.: В. Качкан. Проза. Публіцистика. Листування (з маловідомої спадщини) Львів, 1995. – С. 116-128